

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานำเสนอผลการศึกษา เรื่อง ผลกระทบจากนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	=	ค่าเฉลี่ย
S.D.	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 บริบทของการดำเนินนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 ผลกระทบของนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 บริบทของการดำเนินนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

สภาพบริบทของชุมชนคลองนารายณ์ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการดำเนินนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นแห่งนี้ สามารถแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

บริบททางประวัติศาสตร์และโบราณคดี

จันทบุรีเป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่งของไทย จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวโดยสรุปได้ว่า เมืองจันทบุรีมีอายุไม่ต่ำกว่า 1,000 ปี และในประวัติศาสตร์ของเมืองจันทบุรีนี้เอง ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมืองจันทบุรี ก็เป็นจุดเริ่มต้นของการพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์แห่งหนึ่งของจังหวัดจันทบุรี ที่นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีได้สันนิษฐานไว้ว่า เป็นเมืองเก่าแก่ในสมัยอาณาจักรขอม นับว่าเป็นสมัยเดียวกับการสร้างกรุงละโว้ ซึ่งสร้างพระปรางค์สามยอดที่เมืองลพบุรี สร้างประสาทหินพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา และสร้างเมืองเพชรบูรณ์ ฯลฯ ซึ่งกล่าว

ไว้ว่า ตำบลคลองนารายณ์ เป็นเมืองดั้งเดิมของจังหวัดจันทบุรี นักโบราณคดีสันนิษฐานว่า ตัวเมืองดั้งเดิมตั้งอยู่ที่หน้าเขาสระบาป ในปัจจุบันยังมีซากเมืองโบราณ กำแพงเมืองก่อด้วยศิลา และเชิงเทินปรากฏให้เห็นอยู่บ้าง จากศิลาแลงแผ่นใหญ่ ที่สลักลายกนกต่างๆ เป็นรูปโพธิสัตว์ รูปคนท่อนบน เปลือยทาลงถึงชายผ้าปกใหญ่ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับภาพแกะสลัก และกนกขุ้มลายประตูลูกต่างธรรณีประตูลูกที่ปราสาทหินพิมายเป็นอย่างมาก

ตำบลคลองนารายณ์ ยังเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ อีกแห่งหนึ่งของจังหวัดจันทบุรี ที่มีผู้พบหลักศิลาจารึก เป็นภาษาสันสกฤตว่า เมืองจันทบุรี แต่เดิมชื่อเมืองกวนบุรี พลเมืองเป็นชาติของ คันทพบหลักศิลาจารึกที่เทือกเขาสระบาป ในเทือกเขาสระบาปยังมีน้ำตกเขาสระบาป และน้ำตกคลองนารายณ์ที่ถูกกล่าวถึงความสวยงามในสมัยรัชกาลที่ 5 พระองค์ท่านได้เคยเสด็จประพาสและทรงพระราชนิพนธ์โคลงกลอนเกี่ยวกับน้ำตกเขาสระบาปไว้ว่า

สระบาปบาปก่อนสร้าง	ปางใด
สระบ่สระทรวงใน	สร้างสร้อย
สระสนานยิ่งอาลัย	นุชนาฏ
สระช่วยสระบาปน้อย	หนึ่งในสบทรวง

ชาวพื้นเมืองยังได้เรียก เมืองจันท์ หรือ จันทบูรณ อีกชื่อหนึ่งว่า “เมืองนางกาไว” ตามชื่อผู้ปกครองนครในสมัยโบราณต่อมาเมืองจันทบุรีเดิมย้ายมาจากเทือกเขาสระบาปฝั่งตะวันออกมาตั้งบ้านเรือนที่ริมแม่น้ำจันทบุรีฝั่งตะวันตกในบริเวณบ้านลุ่มอันเป็นที่ตั้งเมืองมาจนบัดนี้ การย้ายเมืองมาตั้งอยู่ในสถานที่ใหม่นี้ เนื่องจากเมืองเก่าอยู่ห่างไกลลำน้ำมาก การคมนาคม ชาวเมืองที่ประกอบการเพาะปลูกและการค้าขายอย่างไรก็ดี คลองนารายณ์ยังมีหลักฐานทาง โบราณคดีที่สำคัญหลายประการคือ

1. น้ำศักดิ์สิทธิ์ เมืองจันทบุรีมีแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ ใช้เป็นน้ำมูรธาภิเษกในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก อยู่ 3 แห่ง คือ

1.1 น้ำจากคลองนารายณ์ ซึ่งเกิดจากเขาสระบาป เขาสระบาปที่อยู่ทางด้านตะวันออกของตัวเมืองในปัจจุบัน

1.2 น้ำจากสระแก้ว ซึ่งเกิดจากเขาสระแก้ว ตำบลพลอยแหวน อำเภอท่าใหม่

1.3 น้ำที่สระวัดพลับ ตำบลบางกะจะ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

2. คลองนารายณ์ มีเรื่องเล่ากันมาว่าที่ได้ชื่อว่า คลองนารายณ์ ก็เพราะต้นธารน้ำไหลออกมาจากถ้ำซึ่งภายในถ้ำนั้นมีเทวรูปพระนารายณ์สถิตอยู่ชื่อนี้เป็นที่รู้จักกันมานานแล้ว ความจริงต้นของธารน้ำสายน้ำจริงๆ คือ น้ำตกสระบาปที่สูงมาก และไหลพุ่งลงมาจากหน้าผาสูงประมาณ 20

เมตรเศษ ลงอ่าง จากนั้นจึงไหลผ่านลงมาตามลาดเขาและมีอ่างขังน้ำที่อยู่ชั้นล่าง ที่สำคัญแห่งหนึ่ง เรียกว่า “อ่างหงส์” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เมื่อครั้งยังทรงผนวชเคยเสด็จ ประพาส เมื่อ พ.ศ. 2400 (จ.ศ. 1219) และลงทรงน้ำในอ่างนี้กับ โปรดให้สร้างเจดีย์และศาลาประทับ พักร้อนไว้ด้วย พระราชทานชื่อเจดีย์ว่า “จุลสีห์จุมภตเจดีย์” เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสจันทบุรี เมื่อ พ.ศ. 2419 ได้เสด็จไปที่น้ำตกสระบาป และลงทรงน้ำ ที่อ่างหงส์ น้ำในธารนี้ใช้เป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์มาแต่สมัยใดไม่ทราบชัด ชั้นบนสุดต้นน้ำตกนั้น มีน้ำพุ ออกมาจากถ้ำ เหมือนน้ำตกพลิว แต่ไม่ทราบว่า มีผู้ใดเข้าไปในถ้ำนั้นจริงๆ จึงไม่ทราบว่า มีเทวรูป นารายณ์อยู่หรือไม่ มีผู้เล่าว่า นานมาแล้ว มีพระภิกษุองค์หนึ่งเข้าไปในถ้ำ โดยใช้เชือกพันเอวและให้ ลูกศิษย์รอกอยู่นอกถ้ำถือปลายเชือกไว้ข้างหนึ่ง แต่พอเข้าไปสักพัก ลูกศิษย์ปล่อยปลายเชือกหลุดมือ พระภิกษุองค์นั้นเลยหายเข้าไปในถ้ำนั้น ไม่ออกมาอีกเลย เรื่องนี้จริงเท็จอย่างไร ไม่มีข้อพิสูจน์ยืนยัน

3. น้ำตกคลองนารายณ์ มีพื้นที่เป็นเชิงลาดชันกับแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติน้ำตกพลิว มีความสวยงามตามธรรมชาติ มีน้ำตกถึง 6 ชั้น แต่ต้องเดินตามช่องหินตามลำน้ำขึ้นไป ตามทางจะมี สัตว์ที่มีพิษและอันตรายตลอดเส้นทาง เช่น ตะขาบ แมงป่อง งู เห็บ ผึ้ง แตน ทาก และแมลงเล็กๆ ซึ่งยังมีอยู่ชุกชุม และยังมีสัตว์และแมลงเล็กๆ ตามเส้นทางที่จะเดินขึ้นไป แสดงให้เห็นถึงความเป็น ธรรมชาติของเขาสระบาป ที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ในเขตตำบลคลองนารายณ์ ซึ่งชาวบ้าน ทุกคนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และคอยสอดส่องดูแลร่วมกัน

4. วัดสระบาปและวัดห้องคูหา เป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวชุมชน มีการทำบุญ ตักบาตรที่วัดกันทุกวันพระ โดยการนำดอกไม้ธูปเทียน หัวปิ่นโตจัดสำหรับข้าวคาวหวานพร้อมน้ำ ซึ่งยังคงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี ไทยมาแต่บรรพบุรุษ สืบทอดต่อๆ กันมาจนถึงปัจจุบัน ในอดีต วัดเป็นศูนย์รวมของอำนาจทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อำนาจทางการเมืองรวมไปถึงนักการเมือง ทั้งหลาย จะต้องพึ่งพาอาศัยเจ้าอาวาสวัด เพื่อเป็นฐานคะแนนเสียง (ปัจจุบันนักการเมืองก็ยังคงมีการ ใช้วัดเป็นเครื่องมือในการหาเสียง เช่น การบริจาคเงินให้กับวัด การทำกิจกรรมต่างๆ ภายในวัด เป็นต้น (องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์. ออนไลน์ : 2555)

บริบททางด้านวัฒนธรรม

ความเป็นมาโดยพื้นความการดำรงชีวิตของชาวบ้านสบาป (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น “สระบาป”) ซึ่งมีมาแต่ก่อนประวัติศาสตร์เป็น 1,000 ปี พบร่องรอยอยู่ที่วัดทองทั่วลักษณะสถานที่ตั้งเป็นเมืองโบราณ (ปัจจุบันเปิดเป็นโบราณสถานเมืองเพนียด) “เพนียด” (เนินเพนียดร้าง เป็นที่มาของคำว่า เพนียด) มี ศิลาจารึกเป็นจารึกอักษรขอม โบราณ ภาษาสันสกฤตและเขมรเป็นข้อความร้อยแก้ว ความต่อเนื่อง ของประวัติศาสตร์เมืองเพนียดจะมีความสำคัญกับเขมร ทั้งด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม เชื่อมโยง

ความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ตลอดมาจนเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า เป็นที่ตั้งของชุมชนโบราณเชิงเขาสระบาป เป็นอาณาจักรสมัยขอมเรื่องอำนาจ ที่ตั้งของสถานที่สำคัญที่ชาวจันทบุรี และชาวคลองนารายณ์ภาคภูมิใจ คือ ถ้ำพระนารายณ์ ตั้งอยู่บนเขาสระบาป เป็นแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์หนึ่งในสองแห่งของจังหวัดจันทบุรี ที่ใช้ในพิธีพลีกรรม นำไปประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในพระบรมมหาราชวัง รวมเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์จากเขาจังหวัดทั่วประเทศ ที่มาของชื่อตำบลคลองนารายณ์ก็เพราะน้ำที่ไหลลงมาตามลำธารสู่พื้นล่างของคลองไหลผ่านเมืองเพนียดเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่หล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนมาช้านาน (ช้านาน หมายถึง นานมาก ไม่มีที่สิ้นสุด) เคยมีผู้พบเทวรูปองค์พระนารายณ์ตำริคบนน้ำตกคลองนารายณ์อีกด้วย ปัจจุบันถ้ำพระนารายณ์ไม่สามารถลอดเข้าไปได้ เนื่องจากหินลงมาปิดเส้นทางจะพบเพียงน้ำที่ลุดออกมาจากถ้ำเล็กๆ เท่านั้น จะมีพิธีตักน้ำเพื่อนำไปเข้าร่วมพิธี ต้องมีการเจริญพระพุทธมนต์และทำพิธีตักน้ำ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดที่ต้องแต่งชุดขาวบริสุทธิ์ (ชุดพราหมณ์) เดินขึ้นไปตักน้ำที่หน้าถ้ำ ใช้เวลาเดินขึ้นไปถึงถ้ำพระนารายณ์ ประมาณ 30 นาที และการตักน้ำศักดิ์สิทธิ์จะมีการทำพิธีประมาณเดือนกุมภาพันธ์ โดยถือวันฤกษ์ดีในการที่จะตักน้ำ และจะนำน้ำไปร่วมทำพิธีใหญ่ที่วัดไผ่ล้อมพระอารามหลวง เพื่อนำไปเข้าร่วมพิธีต่อไป และสิ่งที่จะเป็นที่นับถือและสักการะของชาวตำบลคลองนารายณ์และใกล้เคียงในจังหวัดจันทบุรีก็คือ เจ้าพ่อเขาสระบาปซึ่งเป็นที่นับถือและศรัทธาอย่างมากของชาวตำบลคลองนารายณ์ จะเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่พึ่งทางใจและกำลังใจในการทำงานหรือกิจการต่างๆ ได้ ด้วยการบนบานสานกล่าวในสิ่งที่หวังและต้องการตามความปรารถนา สถานที่ที่แสดงความเคารพนับถือสักการะพ่อปู่เขาสระบาปตั้งอยู่ที่เชิงเขาสระบาป เรียกว่า “เขาถ้ำ” ด้านซ้ายจากถนนสุขุมวิท หลักกิโลเมตร 320 ขาออกไปจังหวัดตราด ประมาณ 1,500 เมตร มีคำบอกเล่าว่าเขาถ้ำเคยเป็นเมืองโบราณ มีร่องรอยซากปรักหักพังของก้อนอิฐโบราณ ปรากฏให้เห็นบ้างประปราย และยังมีคำกล่าวอีกว่าในถ้ำจะมีเมืองลับแลสมัยก่อน ยังมีการติดต่อกับผู้คนภายนอกได้ ชาวบ้านแถบ (หมู่บ้าน) คลองมะจั่ว จะขึ้นไปหยิบยืมถ้วยชาม เพื่อนำออกมาใช้ในการทำบุญสุนทาน (ทำบุญทำทาน) แต่ภายหลังชาวบ้านที่ขึ้นไปยืมของลงมาใช้แล้วไม่นำไปคืน ที่เป็นเช่นนี้เพราะคนไม่ซื่อตรง ปากถ้ำก็เลยปิด จะมีบางคนที่ยังเข้าไปในถ้ำได้ ซึ่งผู้ที่เคยเข้าไปกล่าวว่า (นายบุญมี กิมศรี) ภายในถ้ำนั้นสวยงามมาก จะมีหาดทราย มีลำน้ำไหลผ่าน และสามารถเดินออกไปทะเลที่น้ำตกพลิวได้ (ปัจจุบันจะเข้าไปได้เป็นบางครั้ง) แต่ปัจจุบันผู้ที่ขึ้นไปกรีดยางบนเขาสระบาปกล่าวว่า เวลาเข้ามีคประมาณ 4-5 บางวันจะมีกลิ่นหอมของการปรุงอาหาร ไชยออกมาจากถ้ำ และที่จะได้กลิ่นหอมบ้อยที่สุดก็คือ กลิ่นของการเลียขมผักขอม ชาวบ้านในหมู่บ้านสระบาป และบ้านคลองนารายณ์ ยังมีความเชื่อและศรัทธาจะมีการทำบุญเพื่อสักการะพ่อปู่เขาสระบาปและอุทิศส่วนกุศลไปให้ ถวายเจ้าป่าเจ้าเขาและขอบคุณน้ำที่ใช้ มาแต่โบราณกระทำกันมาต่อเนื่องทุกปี ในวันขึ้น 3 ค่ำ

เดือน 5 เป็นวัฒนธรรมประจำหมู่บ้าน ปัจจุบันจะมีการรักษาстилและกินเจที่ปากถ้ำทุกปี เส้นทางคมนาคมในอดีตลำบากมาก ทางเดินขึ้นไปจะเป็นทางเกวียนเก่าแก่ ปัจจุบันได้มีการพัฒนาเป็นถนนคอนกรีตไปได้ครึ่งทางประมาณ 200 เมตร แต่การพัฒนาพื้นที่ของปากถ้ำทำได้ยาก เพราะอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิว แต่ก็ได้พัฒนาโดยการนำปูนขึ้นไปโบกเป็นทางเท้าฟุตบอลเป็นขั้นบันไดขึ้นไปถึงหน้าถ้ำมีลักษณะเป็นหินใหญ่ ตั้งบนฐานหินอยู่บริเวณหน้าปากถ้ำ ถัดไปไม่กี่กิโลเมตรจะมีซากปรักหักพัง เป็นอิฐและหินแลงใกล้ปากถ้ำ สันนิษฐานว่าอาจมีวัดสร้างขึ้นอยู่ปากถ้ำและภายหลังได้ย้ายวัดไปอยู่ที่ราบลุ่ม สร้างเป็นวัดชื่อ วัดสมภาร ยังมีหลักฐานหลงเหลืออยู่บ้าง ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นวัดสระบาป ตามชื่อเขาสระบาป ชัยชมพูนุพล จนปัจจุบันมีอายุประมาณ 800 ปีเศษ

ประวัติความเป็นมาของเขานี้ จากคำบอกเล่าของคนผู้เฒ่าผู้แก่เล่าให้ฟังว่า ที่เขานี้แห่งนี้เคยมีวัดอยู่ในบริเวณของถ้ำ แต่ไม่ปรากฏหลักฐานให้เห็นมีแต่ถ้ำขามแตกเป็นชั้นเล็กชั้นน้อย และอิฐแดงหลงเหลืออยู่เป็นส่วนน้อย เนื่องจากการเวลาที่ผ่านมาเป็นร้อยๆ ปี ไม่มีใครยืนยันได้ แต่มีสิ่งหนึ่งที่มีความเป็นไปได้ คือ มีแผ่นศิลาจารึกปรากฏอยู่ เป็นหนังสือขอมยาวประมาณ 1 เมตรเศษ จึงเก็บมาไว้ที่วัดสระบาป หากท่านผู้ใดอยากเห็นด้วยตาตนเอง ก็ไปดูได้ที่วัดสระบาป และยังมีเรื่องเล่ากันต่อๆ มาว่า ที่วัดเขานี้แห่งนี้ มีถ้ำขามของใช้ต่างๆ เมื่อชาวบ้านจะทำบุญก็มาขี้มของเอาไปใช้แล้วไม่น่ากลับมาคืนวัด ของต่างๆ จึงหมดไปในที่สุด

ส่วนถ้ำนี้มีความลึกเท่าไร ไม่มีใครทราบได้ เมื่อเวลาจะเข้าไปชมภายในถ้ำ ต้องใช้ตะเกียงแก๊สหรือไฟแบตเตอรี่ ส่วนไฟฉายใช้ไม่ได้เพราะแสงสว่างไม่พอ เมื่อเข้าไปแล้วจากปากถ้ำ เลี้ยวขวาประมาณ 10 – 15 เมตร จะเห็นค้างคาวเกาะตามผนังถ้ำ เป็นร้อยเป็นพันตัว แต่ปัจจุบันเหลือน้อย เพราะถูกรบกวนหนีไปอยู่ที่อื่นๆ จนหาดูได้ยาก

สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการแพทย์แผนโบราณนั้น มีมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน ซึ่งในอดีตเส้นทางคมนาคมยังไม่สะดวก หากเกิดการเจ็บไข้ได้ป่วย ชาวบ้านก็จะพึ่งแต่หมอโบราณ แต่ในปัจจุบันยังคงมีการรักษาแบบโบราณอยู่ได้แก่

1. หมอหวาน (นายหวาน กิมศรี) แพทย์ประจำตำบลที่เกษียณมานานแล้ว ปัจจุบันอายุ 88 ปี มีความสามารถในการทำยาโบราณเพื่อรักษาโรคแบบโบราณๆ ตัวอย่างเช่น ชาวบ้านที่โดนงูมีพิษกัด ท่านก็จะไปถอนต้นสมุนไพรที่อยู่บนเขาหลังบ้าน นำมาฝนให้ท่านเพื่อขับพิษซึ่งก็ได้ผล ปัจจุบันนี้ชาวบ้านหลายคนป่วยและไม่อยากที่จะไปหาหมอที่โรงพยาบาล ก็จะพากันไปหาแต่หมอหวาน

2. หมอเจน (นายเจน พานิชชาญรักษ์) มีความสามารถในการต่อกระดูกโดยการใช้น้ำมันมะพร้าวและการขึ้นครุแบบโบราณ คนที่ประสบอุบัติเหตุจากต้นไม้ แขนขาหักก็จะไปให้ท่านรักษาโดยการว่าคาถาและทาน้ำมันให้ และใครที่มีอาการเกี่ยวกับกระดูกก็จะมาให้ท่านต่อกระดูกเพื่อรักษาอยู่ตลอด

3. ลุงเจริญ (นายเจริญ รักมิตร) ความนับถือที่ชาวบ้านมี คือ ผู้ที่ถูกสุนัขกัด จะมาให้ท่านเหยียบ เพื่อไม่ให้แผลที่ถูกกัดนั้น เกิดการอักเสบหรือเจ็บปวด

ตามความเชื่อกันมาแต่โบราณ โบราณนั้น ชุมชนชาวคลองนารายณ์ยังคงยึดถือมาจนถึงปัจจุบัน มีความเป็นอยู่แบบเครือญาติผสมผสานวัฒนธรรมดั้งเดิมและความเจริญของยุคปัจจุบัน แต่ก็ดำรงคงอยู่และดำเนินชีวิตไปอย่างเรียบง่ายในชุมชนชนบท (องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์. ออนไลน์ : 2555)

บริบททางด้านเศรษฐกิจ

ทำเลที่ตั้งของตำบลคลองนารายณ์จะมีลำคลองไหลผ่านหมู่บ้านจำนวน 3 สาย คือ คลองนารายณ์ คลองสระบาปและคลองอ่าง ชาวคลองนารายณ์จะมีน้ำในลำคลองทั้ง 3 สายนี้ ทั้งอาบน้ำกิน และใช้รดต้นไม้ในสวน และทำนาในบางสวน ได้อย่างอุดมสมบูรณ์ตลอดปี (ในอดีต) เพราะสมัยก่อนสวนผลไม้ไม่ใช่พืชเศรษฐกิจจะปลูกแบบทิ้งขว้างไม่ต้องดูแลรักษาปลูกเพื่อกินในครอบครัวหมู่บ้านหรือแบ่งปันให้กันในหมู่บ้านใกล้เคียง โดยการนำผลไม้ไปแลกกับปลา กะปิ เกลือ อาหารทะเลทางฟลิว แหลมสิงห์ ขลุ่ย หนองบัว เสม็ดงาม ท่าแฉลบ มะขาม ที่จะมีการติดต่อกันได้ เส้นทางคมนาคมในอดีตต้องใช้ทางเกวียนในการสัญจรไปมาและการติดต่อกันก็ต้องเดินเท้า ใช้เวลานานในการเดินทาง บางครั้งก็ต้องไปพักค้างแรม จะมีวัวเทียมเกวียนบ้าง แต่ก็น้อยมาก ผลไม้ที่จะนำไปแลกเปลี่ยนของต้องใช้วิธีหอบกันไป ไม่มีเครื่องทุ่นแรงเหมือนปัจจุบัน การยกบ้าน (การสร้างบ้าน) การทำนา หรือการมีงานบุญต่างๆ ไม่ว่าจะเป็งานที่วัด ที่บ้าน ก็จะมีการลงแขกเอาแรงกัน

ชาวบ้านจะมาช่วยกันด้วยความเต็มใจทำงานเสร็จก็จะทำกับข้าวกินกันด้วยความสมัครสมานสามัคคี (ในปัจจุบันทำได้ยาก เพราะทุกคนมีภารกิจมากขึ้น) ใครมีอะไรก็จะนำมาช่วยเหลือและเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน มีความผูกพันที่ดีในหมู่บ้าน ถึงแม้การติดต่อสื่อสารจะไม่สะดวกสบาย แต่ถ้ารู้ว่ามีการทำงานต่างๆ ก็จะมาช่วยเหลือกัน ชุมชนจะอยู่ใกล้เขาสระบาป ชาวบ้านก็จะขึ้นเขาเก็บของป่า ถ้าสัตว์เพื่อนำมาเป็นอาหาร ส่วนที่เหลือก็จะแบ่งปันกันไปของป่ายังคงคุณค่าและยังคงอยู่ซึ่งความสมบูรณ์ของเขาสระบาปได้ด้วยพลังแห่งความรักถิ่น และการอนุรักษ์ป่าไม้ของชาวบ้านคลองนารายณ์ที่ร่วมกันดูแลรักษา ต้นไม้และสัตว์ป่า ไม่ให้มีนายทุนขึ้นมาตัดไม้ทำลายป่า จะมีบ้างพวกที่รอดพ้นสายตาชาวบ้านและพวกป่าไม้ ก็คือ คนที่ขึ้นไปลักลอบตัดต้นกฤษณา ต้นประดู่ (ต้นพยูณ) ต้นสำโรง ต้นหย่อง แต่ก็มีไม่มาก เพราะชาวบ้านที่ขึ้นไปกรีดยางบนเขาจะช่วยกันดูแลสอดส่องให้พวกป่าไม้ (แนวร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติ) เพราะเขาสระบาปเป็นต้นกำเนิดของต้นน้ำ 3 สาย ที่จะนำมาหล่อเลี้ยงชาวชุมชนในตำบลคลองนารายณ์ทุกหมู่บ้าน เพื่อใช้ในสวนผลไม้ ซึ่งมีเพิ่มมากขึ้น แต่ลำคลองซึ่งมีเท่าเดิม จึงจำเป็นที่จะต้องหาหนทางทำให้น้ำพอใช้ในฤดูแล้ง การทำสวนผลไม้ต้องใช้น้ำในปริมาณที่มาก จึงมีการสร้างฝาย เขื่อนกันน้ำ เป็นช่วงๆ เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้งช่วงเดือนเมษายน

- พฤษภาคม เชื้อนสร้างเพื่อกักเก็บน้ำเขื่อนแรกของคลองสระบาป คือ เขื่อนที่อยู่ข้างวัดห้องคูหาและมีการสร้างสะพานเชื่อมข้ามคลองระหว่างหมู่บ้านกับวัดเป็นไม้แผ่นใหญ่หนาแผ่นเดียวยาวตลอดคลองใช้ข้ามติดต่อกันไปมาทำนุระหว่างบ้านกับวัด ต่อมา พ.ศ. 2512 ท่านเจ้าอาวาสวัดห้องคูหาและผู้นำหมู่บ้านได้ติดต่อผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี ของบประมาณพิเศษของจังหวัดเพื่อทำสะพานข้ามคลองสระบาป เชื่อมสองฝั่งคลองตรงหน้าวัดห้องคูหา (ชื่อสะพานว่า “สุนทรสวัสดิ์ราษฎร์อนุสรณ์”) เป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก เริ่มมีการตัดถนนเข้าหมู่บ้านโดยใช้ดินลูกรังมาถม เป็นทางเชื่อมจากสุขุมวิทเข้าสู่หมู่บ้าน ความเป็นอยู่ของชุมชนจะเป็นคนในพื้นที่ ตั้งรกรากมานานสมัยปู่ย่าตายายจึงอยู่กันแบบเครือญาติและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ยังคงไว้ซึ่งสังคมแบบชนบทอบอุ่นอยู่บ้างในปัจจุบัน

การดำรงชีพที่เป็นอยู่ของชาวตำบลคลองนารายณ์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปตามกฎระเบียบของรัฐ โดยเริ่มส่งคนของรัฐเข้ามาปกครองในชุมชน โดยแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปกครองชุมชนเมื่อปี พ.ศ. 2489 การพัฒนาหมู่บ้าน โดยการร่วมมือจากผู้นำหมู่บ้านช่วยกันลงแรงขุดถนน เพื่อเชื่อมระหว่างหมู่บ้านในตำบล เส้นทางที่ยาวเกินความสามารถที่ชาวบ้านจะช่วยกันทำได้ก็จะของบประมาณจากผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อทำถนนในหมู่บ้าน เป็นถนนที่เชื่อมจากถนนสุขุมวิทเพื่อเข้าหมู่บ้านหลายสาย แต่เป็นถนนลูกรังเพราะสมัยก่อน ยังไม่มีการทำถนนคอนกรีต

เส้นทางคมนาคมในอดีตเป็นไปด้วยความลำบาก การไปมาหาสู่กันเป็นไปด้วยความลำบาก ต้องใช้การเดินทางเท้าไปตามทางเกวียน หากชาวบ้านต้องไปติดต่อราชการเป็นเรื่องที่ยุ้งยากและลำบาก ชาวบ้านจึงไม่นิยมที่จะไปติดต่อราชการกับทางอำเภอ หรือจังหวัดจึงทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับชาวบ้านที่ไม่ค่อยจะได้รับข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ชาวบ้านจึงไม่ค่อยสนใจเกี่ยวกับงานของรัฐเท่าที่ควร ต่อมามีการพัฒนาโดยการตัดถนนเข้าสู่หมู่บ้านเมื่อปี พ.ศ. 2494 โดยการนำของเจ้าอาวาสวัด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และชาวบ้านเอง ช่วยกันทำถนนลูกรัง เมื่อมีถนนเข้าสู่หมู่บ้าน ความเจริญก็เข้าสู่ชุมชนเช่นกัน ทั้งนี้ เพราะเริ่มมีรถยนต์เข้ามาวิ่งในหมู่บ้าน การขยายเส้นทางคมนาคมที่ยังคงเป็นถนนลูกรังอยู่นั้น ก็มีการขยายเส้นทางไปอย่างต่อเนื่องทั่วทุกหมู่บ้าน เมื่อการสัญจรสะดวกขึ้น ก็เริ่มมีการทำการเกษตรเพื่อนำผลผลิตไปขายสู่ท้องตลาดในตัวจังหวัด ชาวบ้านมีการปลูกผลไม้เพิ่มมากขึ้น ชาวบ้านจึงมีการเก็บออมเงินจากการขายผลไม้ ไปพัฒนาการทำสวนให้ได้ผลผลิตมากขึ้นจนกลายเป็นชุมชนเกษตรกรรมมาจนถึงปัจจุบัน ชาวบ้านจึงมีแนวคิดเป็นของตัวเอง ไม่นิยมพึ่งพาใคร มีจุดยืนเป็นของตนเอง ถ้าไม่มีผลกระทบโดยตรงก็จะไม่สนใจ แต่ถ้ามีผลกระทบโดยตรงทำให้เสียผลประโยชน์หรือทำลายธรรมชาติทำให้ชุมชนเสียหาย ชาวบ้านทุกคนจะลุกขึ้นมาต่อต้านอย่างเต็มที่และเต็มกำลัง ปัจจุบันนโยบายการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและตรวจสอบภาครัฐจึงทำให้เกิดแนวทางที่ดีในการพัฒนาชุมชนให้ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

การดำรงชีพที่เป็นอยู่ของชาวตำบลคลองนารายณ์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมาก เมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมามีไปไหนมาไหนก็ลำบากไม่ทันอกทันใจ มีผลไม้ก็ไม่มีที่ขายต้องหาขายไปขายที่ตลาดจันทบุรี ระยะทางก็ไกลพอสมควร ต่อมาก็มีการพัฒนาทำถนนหนทางระหว่างหมู่บ้านต่อกัน โดยการนำของผู้นำหมู่บ้าน คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้านร่วมกันจนสำเร็จ และของบประมาณจากจังหวัดเพื่อทำการลาดยางต่อไป เมื่อถนนเสร็จเรียบร้อย การขนส่งผลผลิตออกสู่ตลาด การสัญจรไปมาสะดวกสบาย ไม่เหมือนเมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมา

เมื่อความเจริญมาถึงหมู่บ้าน การปกครองท้องถิ่นก็ยกระดับมาเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จนถึงทุกวันนี้ ฉะนั้นการจะทำการสิ่งใดย่อมทำได้ง่ายขึ้น เช่น การปรับปรุงถนนเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กอีกหลายสาย โดยเฉพาะถนนสายบ้านสระบาปบนเชื่อมต่อซอยมาขยายเหียนซึ่งเป็นทางเกวียนไปถึงเขาถ้ำ ซึ่ง อบต. ได้เทศบาลนครเสริมเหล็กเรียบร้อยแล้ว

ภายใต้บริบททางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ทางวัฒนธรรมและทางเศรษฐกิจของชุมชนคลองนารายณ์ดังกล่าว เมื่อมีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ ตั้งแต่มีพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ก็เริ่มมีการนำนโยบายกระจายอำนาจสู่พื้นที่ชุมชนคลองนารายณ์ ดังนี้

เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2537 โดยมีจุดประสงค์ปรับปรุงฐานะของสภาตำบลเป็นนิติบุคคล และปรับปรุงการบริหารงานให้เป็นการกระจายอำนาจการปกครองสู่ราษฎรท้องถิ่นมาก โดยมีการยกระดับสภาตำบลที่มีรายได้ตามเกณฑ์เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อมาได้มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยบัญญัติเรื่องการกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจนหลายประเด็น ได้บัญญัติให้ความสำคัญเรื่องการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น อันนำไปสู่การออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 นโยบายกระจายอำนาจดังกล่าวถือเป็นจุดสำคัญที่ทำให้เกิดการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นครั้งใหญ่ และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐส่วนกลาง ภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เนื่องจากรัฐส่วนกลางต้องถ่ายโอนภารกิจบางประการที่เห็นว่าท้องถิ่นควรดำเนินการ ไปให้ท้องถิ่น ขณะเดียวกันก็มีการเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กจำนวนมาก ในการดำเนินงานหรือขับเคลื่อนการปกครองท้องถิ่นนั้น รัฐได้จัดตั้งองค์กรที่รับผิดชอบ การดำเนินงานโดยตรง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อ.บ.จ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อ.บ.ต.) เทศบาล พัทยา และกรุงเทพฯ ในการขับเคลื่อนกระบวนการกระจายอำนาจที่เป็นทางการในรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 ถ้าพิจารณาจากพื้นฐานหลักการของการกระจายอำนาจตามระบอบประชาธิปไตยต้องมีเป้าหมายสูงสุด อยู่ที่การเพิ่มอำนาจให้แก่ประชาชนตามหลักการที่เรียกว่า อธิปไตยของปวงชน

ดังนั้น การดำเนินนโยบายการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ จึงอาศัยการแปลงแผนและโครงการจากกรอบนโยบายตามพระราชบัญญัติ 2 ฉบับ คือ

1. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งกิจการที่ อบต. มีอำนาจหน้าที่จัดทำสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 กิจการที่ อบต. มีหน้าที่ต้องทำในเขต อบต. ดังต่อไปนี้

1.1.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำทางบก

1.1.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัด

มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

1.1.3 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

1.1.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1.1.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.1.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

1.1.7 คู้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.1.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงาม

1.1.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือ

บุคลากรตามความจำเป็นและสมควร

2. กิจการที่ อบต. อาจจัดทำในเขต อบต. ดังต่อไปนี้

2.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร

2.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

2.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

2.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

2.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

2.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

2.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

2.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

2.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

2.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

2.12 การท่องเที่ยว

2.13 การผังเมือง

อำนาจหน้าที่ของ อบต. ดังกล่าวข้างต้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐในการเข้าไปดำเนินกิจการใดๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ในตำบล แต่จะต้องแจ้งให้ อบต. ทราบล่วงหน้า และนำความเห็นของ อบต. เกี่ยวกับกิจการดังกล่าว ไปประกอบการพิจารณาดำเนินงานด้วย

2. นโยบายการกระจายอำนาจพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากอำนาจหน้าที่ตาม พรบ.สภา/ตำบล และ อบต. พ.ศ. 2537 แล้ว อบต. ยังมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน ตามมาตรา 16 แห่ง พรบ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้

- 2.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- 2.2 การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- 2.3 การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- 2.4 การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
- 2.5 การสาธารณสุขูปการ
- 2.6 การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- 2.7 การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- 2.8 การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 2.9 การจัดการศึกษา
- 2.10 การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
- 2.11 การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 2.12 การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 2.13 การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 2.14 การส่งเสริมกีฬา
- 2.15 การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 2.16 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- 2.17 การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- 2.18 การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- 2.19 การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- 2.20 การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- 2.21 การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

- 2.22 การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- 2.23 การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
- 2.24 การจัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.25 การผังเมือง
- 2.26 การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- 2.27 การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- 2.28 การควบคุมอาคาร
- 2.29 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.30 การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 2.31 กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

อำนาจหน้าที่ของ อบต. ที่จัดทำในเขต อบต. จะต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ กำหนดขั้นตอนการกระจายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ได้ดำเนินการตามนโยบายการกระจายอำนาจการปกครอง โดยการแปลงนโยบายเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนดังกล่าวเป็นรูปแบบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอและนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น

การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการกำหนดทิศทาง กำหนดสภาพการณ์ที่ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมีเป้าหมายที่ชัดเจน การบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบและให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับจังหวัด เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา คือ คณะกรรมการท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมเพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนา รับทราบปัญหา ความต้องการประเด็นที่ต้องการพัฒนา ตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

โดยการนำแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบรวบรวมแนวทางและข้อมูล นำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์ให้คณะผู้บริหารท้องถิ่นนำเสนอต่อสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลเพื่อขอความเห็นชอบแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจะพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ในลักษณะของแผนพัฒนาสามปี ซึ่งมีความสัมพันธ์กับงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปีในปีที่จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบและผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 “แผนพัฒนาสามปี” หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนา ที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมในระยะเวลา 3 ปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันทุกปี ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์. ออนไลน์ : 2555)

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (n = 349)	ร้อยละ
ชาย	159	45.60
หญิง	190	54.40
รวม	349	100.00

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 190 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.40 และเพศชาย 159 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.60

ตาราง 2 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (n = 349)	ร้อยละ
18 – 42 ปี	191	54.70
43 ปีขึ้นไป	158	45.30
รวม	349	100.00

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีช่วงอายุ 18 – 42 ปี จำนวน 191 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.70 และอายุ 43 ปีขึ้นไป จำนวน 158 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.30

ตาราง 3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน (n = 349)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	131	37.50
มัธยมศึกษาตอนต้น	95	27.20
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	50	14.30
อนุปริญญา/ปวส.	19	5.40
ปริญญาตรี	54	15.50
รวม	349	100.00

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มากที่สุด จำนวน 131 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาได้แก่ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.20 ระดับปริญญาตรี จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.50 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30 และอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.40 ตามลำดับ

ตาราง 4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (n = 349)	ร้อยละ
เกษตรกร	156	44.70
รับจ้างทั่วไป	103	29.50
ค้าขาย	29	8.30
ข้าราชการ/ลูกจ้างราชการ/รัฐวิสาหกิจ	23	6.60
อื่นๆ	38	10.90
รวม	349	100.00

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีอาชีพเกษตรกรมากที่สุด จำนวน 156 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.70 รองลงมาได้แก่ อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.50 อาชีพอื่นๆ จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.90 อาชีพค้าขาย จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.30 และข้าราชการ/ลูกจ้างราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.60 ตามลำดับ

ตาราง 5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (n = 349)	ร้อยละ
0 – 8,300 บาท	228	65.30
8,301 บาทขึ้นไป	121	34.70
รวม	349	100.00

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 8,300 บาท จำนวน 228 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.30 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 8,301 บาทขึ้นไป จำนวน 121 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.70

ตาราง 6 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
คลองนารายณ์จนถึงปัจจุบัน

ระยะเวลา	จำนวน (n = 349)	ร้อยละ
1 – 20 ปี	108	30.90
21 – 40 ปี	120	34.40
41 – 60 ปี	94	26.90
60 ปีขึ้นไป	27	7.70
รวม	349	100.00

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์จนถึงปัจจุบันระยะเวลา 21 – 40 ปีมากที่สุด จำนวน 120 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.40 รองลงมาได้แก่ระยะเวลา 1 – 20 ปี จำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.90 ระยะเวลา 41 – 60 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 และระยะเวลา 60 ปีขึ้นไป จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.70 ตามลำดับ

ตาราง 7 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (n = 349)	ร้อยละ
โสด	117	33.50
สมรส	193	55.30
หย่าร้าง/หม้าย	32	9.20
แยกกันอยู่	7	2.00
รวม	349	100.00

จากตาราง 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรสมากที่สุด จำนวน 193 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.30 รองลงมาได้แก่ โสด จำนวน 117 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.50 หย่าร้าง/หม้าย จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.20 และแยกกันอยู่ จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลกระทบของนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลกระทบของนโยบาย
การกระจายอำนาจการปกครองสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามภาพรวม

ผลกระทบ	\bar{X}	S.D.	การตีความ	ลำดับที่
1. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	3.89	.69	ดีขึ้น	2
2. ด้านบริการสาธารณะ	4.00	.83	ดีขึ้น	1
3. ด้านการบริหารจัดการที่ดี	3.86	.89	ดีขึ้น	3
รวม	3.92	.80	ดีขึ้น	-

จากตาราง 8 พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบถึงผลกระทบ
ของนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี มีผลกระทบในทิศทางที่ดีขึ้นในเชิงบวกของ
ภาพรวม ทั้งทางด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน บริการสาธารณะ และด้านการบริหารจัดการที่ดี

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลกระทบเป็นรายด้านของนโยบายก็จะพบว่า มีผลดีขึ้นทุกด้าน
โดยเรียงลำดับดังนี้ 1) ด้านบริการสาธารณะ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และ 3) ด้านการ
บริหารจัดการที่ดี

จากการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยเปรียบเทียบถึงผลกระทบนโยบายในแต่ละด้าน พบว่า
ด้านที่ประชาชนให้ความสำคัญในด้านบริการสาธารณะ ก็เนื่องจากในอดีตยังไม่มีกระจายอำนาจ
ลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัญหาต่างๆ ในด้านการบริการสาธารณะไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้าน
คมนาคมขนส่ง ถนน สะพาน ปัญหาไม่มีน้ำประปาหรือไฟฟ้าใช้ ของประชาชนในท้องถิ่นกว่าจะได้รับ
การพัฒนาหรือแก้ไข ประชาชนต้องรอว่าเมื่อไหร่รัฐบาลหรือจังหวัด อำเภอจะดำเนินการให้ แต่เมื่อ
ได้มีการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่การจัดให้บริการสาธารณะ ปัญหาความ
ต้องการของประชาชนในด้านบริการสาธารณะได้รับการพัฒนาและแก้ไขอย่างรวดเร็ว เนื่องจากท้องถิ่น
มีงบประมาณ บุคลากร รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องมือเป็นของตนเอง จึงสามารถดำเนินการ
แก้ไขปัญหา และสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ทันทั่วถึง

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	\bar{X}	S.D.	การตีความ	ลำดับที่
1. การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความเดือดร้อน	3.96	.64	ดีขึ้นไป	3
2. มีการรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน	3.99	.64	ดีขึ้นไป	1
3. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล	3.97	.67	ดีขึ้นไป	2
4. การเข้าถึงข้อมูลของประชาชนในการปฏิบัติงาน	3.91	.66	ดีขึ้นไป	4
5. การเข้าร่วมการรับฟังการประชุมของสภา	3.84	.69	ดีขึ้นไป	5
6. สามารถตรวจสอบการทำงานของ อบต.คลองนารายณ์ได้	3.84	.73	ดีขึ้นไป	5
7. การมีสิทธิของประชาชนในการถอดถอนผู้บริหารและสมาชิก	3.75	.77	ดีขึ้นไป	6
รวม	3.89	.69	ดีขึ้นไป	-

จากตาราง 9 พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า ผลกระทบด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีผลกระทบในทิศทางที่ดีขึ้นในเชิงบวกของภาพรวม

เมื่อมาพิจารณาผลกระทบเป็นรายประเด็นของด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนก็พบว่า มีผลดีขึ้นในทุกประเด็น โดยเรียงลำดับดังนี้ 1) มีการรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน 2) การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 3) การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความเดือดร้อน 4) การเข้าถึงข้อมูลของประชาชนในการปฏิบัติงาน 5) การเข้าร่วมการรับฟังการประชุมของสภา สามารถตรวจสอบการทำงานของ อบต.คลองนารายณ์ได้ 6) การมีสิทธิของประชาชนในการถอดถอนผู้บริหารและสมาชิก

จากการศึกษาในเชิงคุณภาพด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยใช้กรณีศึกษาเรื่องการรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชนพบว่า เมื่อครั้งที่ยังไม่มีมีการกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนไม่มีสิทธิที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาตำบล การจัดทำกิจกรรม/โครงการในตำบลสิ่งต่างๆ ล้วนแล้วแต่ถูกกำหนดโดยรัฐบาลหรือส่วนภูมิภาคผ่านผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และกำนันผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนเป็นแต่เพียงผู้คอยรับผลกระทบที่ตามมา ส่วนใหญ่กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการในพื้นที่ไม่ตรงกับความต้องการหรือไม่สนองตอบกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน อันก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในตำบล ประชาชนก็ไม่มีสิทธิเรียกร้อง หรือตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ ประชาชน

อยู่กับแบบไม่รู้ข้อเท็จจริง จึงเป็นอุปสรรคในการที่จะพัฒนาในชุมชนไปในทิศทางที่ดี แต่เมื่อมีการกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองตั้งแต่กระบวนการการกำหนดนโยบาย และการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมตรวจสอบ ข้อเสนอข้อเรียกร้องหรือปัญหาความต้องการ ทำให้ การแก้ไขและสนองตอบอย่างรวดเร็วตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง การประชาสัมพันธ์ การเปิดเผยข้อมูลและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทิศทางที่ดีขึ้น การประชุมชี้แจง การจัดทำแผนพัฒนาตำบล การจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี การประชุมประชาคมหมู่บ้าน มีการพูดคุยปรึกษาหารือ มีการเสนอข้อมูลข้อเสนอแนะที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความจำเป็นเร่งด่วน ประชาชนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในการเสนอโครงการที่ต้องการ การประชุมประชาคมหมู่บ้านทำให้ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านสามารถลงมติได้ว่าโครงการใดมีความสำคัญมากที่สุด และโครงการใดสำคัญรองลงมา เพื่อจะได้้นำโครงการของแต่ละหมู่บ้านเข้าร่วมประชุมประชาคมตำบลอีกครั้ง และพิจารณาในแต่ละโครงการที่ทุกหมู่บ้านในตำบลร่วมเสนอมา มีโครงการใดที่เดือดร้อนที่สุด จำเป็นที่สุด ก็จะปรึกษาหารือกันในที่ประชุมระดับตำบล จากนั้นก็จะมีการจัดลำดับตามความต้องการและความจำเป็นเร่งด่วนของพื้นที่ ซึ่งทุกๆ หมู่บ้านจะต้องหยิบยกเหตุและผลที่มีความเดือดร้อนและความจำเป็นเร่งด่วนจริงๆ มาชี้แจงในที่ประชุมประชาคมของตำบล ประชาชนจึงมีความสนใจในการมีส่วนร่วมที่จะเสนอแนะ และเสนอโครงการต่างๆ เพื่อให้ได้ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และยังมีโอกาสที่จะสามารถซักถามหรือตรวจสอบถึงการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทุกเรื่อง

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามด้านการบริการสาธารณะ

ด้านการบริการสาธารณะ	\bar{X}	S.D.	การตีความ	ลำดับที่
1. การก่อสร้างถนนเพื่อความสะดวกในการสัญจร	4.22	.73	ดีขึ้นไป	1
2. การซ่อมแซมบำรุงรักษาถนนหนทาง	4.10	.73	ดีขึ้นไป	6
3. การขยายเขตระบบไฟฟ้าส่องสว่าง	4.12	.77	ดีขึ้นไป	3
4. การซ่อมแซมระบบไฟฟ้าส่องสว่าง	4.02	.78	ดีขึ้นไป	10
5. การขยายเขตระบบประปาหมู่บ้าน	3.70	.80	ดีขึ้นไป	18
6. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	4.22	.71	ดีขึ้นไป	1
7. การสงเคราะห์เบี้ยความพิการ	4.17	.71	ดีขึ้นไป	2
8. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์	4.10	.72	ดีขึ้นไป	6
9. การกำจัดขยะมูลฝอย	4.07	.77	ดีขึ้นไป	7
10. การกำจัดลูกน้ำยุงลาย	3.89	.80	ดีขึ้นไป	12
11. การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	3.86	.74	ดีขึ้นไป	13
12. การดูแลรักษาแหล่งน้ำ	3.85	.78	ดีขึ้นไป	14
13. การดูแลรักษาที่สาธารณะไม่ให้ถูกบุกรุก	3.82	.76	ดีขึ้นไป	15
14. การคัดกรองสุขภาพประชาชน	4.13	.63	ดีขึ้นไป	4
15. การแก้ไขปัญหาด้านอุทกภัย	3.85	.77	ดีขึ้นไป	14
16. การแก้ไขปัญหาด้านอัคคีภัย	3.78	.72	ดีขึ้นไป	16
17. การแก้ไขปัญหาด้านวาทภัย	3.75	.71	ดีขึ้นไป	17
18. การส่งเสริมและสนับสนุนด้านอาชีพ	3.95	.73	ดีขึ้นไป	11
19. การจัดงานวันลอยกระทง	4.06	.76	ดีขึ้นไป	8
20. การจัดงานวันพ่อ 5 ธันวาคมหาราช	4.11	.76	ดีขึ้นไป	5
21. การจัดงานวันเด็ก	4.13	.70	ดีขึ้นไป	4
22. การส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ	4.04	2.76	ดีขึ้นไป	9
รวม	4.00	.83	ดีขึ้นไป	-

จากตาราง 10 พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า ผลกระทบด้านการบริการสาธารณะ มีผลกระทบในทิศทางที่ดีขึ้นในเชิงบวกของภาพรวม

เมื่อพิจารณาผลกระทบเป็นรายประเด็นของด้านบริการสาธารณะก็จะพบว่า มีผลดีขึ้นในทุกประเด็น โดยเรียงลำดับดังนี้ 1) การก่อสร้างถนนเพื่อความสะดวกในการสัญจร การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ 2) การสงเคราะห์เบี้ยความพิการ 3) การขยายเขตระบบไฟฟ้าให้ส่องสว่าง 4) การคัดกรองสุขภาพประชาชน และการจัดงานวันเด็ก 5) การจัดงานวันพ่อ 5 ธันวาคมหาราช 6) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ การซ่อมแซมบำรุงรักษาถนนหนทาง 7) การกำจัดขยะมูลฝอย 8) การจัดงานวันลอยกระทง 9) การส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ 10) การซ่อมแซมระบบไฟฟ้าส่องสว่าง 11) การส่งเสริมและสนับสนุนด้านอาชีพ 12) การกำจัดลูกน้ำขุยมูลสัตว์ 13) การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า 14) การแก้ไขปัญหาด้านอุทกภัย การดูแลรักษาแหล่งน้ำ 15) การดูแลรักษาที่สาธารณะไม่ให้ถูกบุกรุก 16) การแก้ไขปัญหาด้านอศลิภัย 17) การแก้ไขปัญหาด้านวตภัย 18) การขยายเขตระบบประปาหมู่บ้าน

จากการศึกษาในเชิงคุณภาพด้านบริการสาธารณะโดยใช้กรณีศึกษาเรื่องการก่อสร้างถนนเพื่อความสะดวกในการสัญจรพบว่า เปรียบเทียบกับเมื่อครั้งที่ยังไม่มีการกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัญหาต่างๆ ในด้านการบริการสาธารณะไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านคมนาคมขนส่ง ถนน สะพาน ปัญหาไม่มีน้ำประปาหรือไฟฟ้าใช้ ของประชาชนในท้องถิ่นกว่าจะได้รับการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาประชาชนต้องรอว่าเมื่อใดหรือรัฐบาลหรือจังหวัด อำเภอก็ดำเนินการให้ แต่เมื่อได้มีการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้บริการสาธารณะ ปัญหาความต้องการของประชาชนในด้านบริการสาธารณะได้รับการพัฒนาและแก้ไขอย่างรวดเร็ว เนื่องจากท้องถิ่นมีงบประมาณ บุคลากร รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องมือเป็นของตนเอง จึงสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหา และสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ทันทั่วถึง

ชุมชนในอดีตของชาวคลองนารายณ์อยู่กับแบบเครือญาติและพรรคพวก พี่พากันและกัน มีการมึงานก็ช่วยเหลือกัน โดยการลงแขก (ช่วยกันทำ) สมัยก่อนถนนหนทางจะไม่สะดวกสบายจะเป็นทางเกวียน (ทางเกวียน) เป็นการใช้เส้นทางที่ลำบากมาก จะมีแต่โคลน ไม่มีรถ หากจะไปที่ใดจะต้องเดินด้วยเท้า การจะนำสิ่งของออกไปขายหรือแลกเปลี่ยนในยามก่อนฟ้าสาง จะใช้วิธีหามหรือหอบไป ไฟฟ้าก็ยังไม่จำเป็นต้องใช้แสงสว่างโดยการจุดขี้ไต้ เพื่อนำสินค้าไปขายที่ตลาดริมน้ำท่าเรือจ้างมาเมื่อปี พ.ศ. 2494 มีการเกณฑ์ชาวบ้าน นำโดยเจ้าอาวาสวัดและกำนันผู้ใหญ่บ้านร่วมกันขยายทางจากทางเกวียนเก่า ที่เดิมเป็นหลุมลึก โดยใช้แรงงานชาวบ้านช่วยกันขุดดิน 2 ข้าง มากลบและหาหินจากที่อื่นมากลบเป็นถนนสูงพื้นระดับน้ำพร้อมทั้งใช้ลูกครึ่งหินทราย ทำให้เป็นถนนแข็งตัวใช้สัญจรได้ (ถนนลูกรัง) แต่ก็ไม่สะดวกประชาชนจึงใช้ทางลูกรังมาตลอด เริ่มจะมีการทำถนนลาดยางในหมู่บ้านโดยจังหวัดมึงบประมาณจัดสรรให้เป็นเส้นทางหลักของหมู่บ้าน ซึ่งก็ยังไม่ทั่วถึง ประชาชนไปมาหาสู่กันได้ไม่เต็มที่ควร แต่ในปัจจุบันก็มีการพัฒนาเป็นถนนลาดยางเชื่อมต่อทั่วทั้งหมู่บ้านแล้ว

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกด้านการบริหารจัดการที่ดี

ด้านการบริหารจัดการที่ดี	\bar{X}	S.D.	การตีความ	ลำดับที่
1. มีการบริหาร โดยยึดถือระเบียบและกฎหมาย	3.83	.72	ดีขึ้นไป	6
2. มีการประชาสัมพันธ์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วกัน	3.81	.76	ดีขึ้นไป	7
3. มีการทบทวน ปรับปรุง กฎระเบียบ ข้อบังคับให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม	3.81	.77	ดีขึ้นไป	7
4. มีความเท่าเทียมกันของการบังคับใช้กฎระเบียบข้อบังคับ	3.81	.73	ดีขึ้นไป	7
5. มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	4.03	2.84	ดีขึ้นไป	2
6. มีระบบยกย่องเชิดชู ผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรมดีเด่น	4.04	.74	ดีขึ้นไป	1
7. มีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและประชาชนทั่วไป	3.97	.73	ดีขึ้นไป	3
8. มีการจัดทำจรรยาบรรณสำหรับข้าราชการ	3.75	.73	ดีขึ้นไป	9
9. มีการจัดทำตัวชี้วัดในการปฏิบัติงาน	3.83	.71	ดีขึ้นไป	6
10. มีระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทั่วไปรับทราบ	3.90	.75	ดีขึ้นไป	4
11. มีการสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส	3.84	.75	ดีขึ้นไป	5
12. มีการตรวจสอบภายในที่ครบถ้วน	3.83	.72	ดีขึ้นไป	6
13. มีระบบการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนที่มีประสิทธิผล	3.81	.75	ดีขึ้นไป	7
14. มีการรายงานผลการรับ จ่ายเงิน และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี เปิดเผยต่อสาธารณชน	3.78	.75	ดีขึ้นไป	8
รวม	3.86	.89	ดีขึ้นไป	-

จากตาราง 11 พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า ผลกระทบด้านการบริหารจัดการที่ดี มีผลกระทบในทิศทางที่ดีขึ้นในเชิงบวกของภาพรวม

เมื่อมาพิจารณาผลกระทบเป็นรายประเด็นของด้านการบริหารจัดการที่ดีก็จะพบว่า มีผลดีขึ้นในทุกประเด็น โดยเรียงลำดับดังนี้ 1) มีระบบยกย่องเชิดชูผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรมดีเด่น 2) มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต 3) มีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและประชาชนทั่วไป 4) มีระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทั่วไปรับทราบ 5) มีการสร้างจิตสำนึกในการ

ปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส 6) มีการบริหารโดยยึดถือระเบียบและกฎหมาย มีการจัดทำตัวชี้วัดในการปฏิบัติงาน มีการตรวจสอบภายในที่ครบถ้วน 7) มีการประชาสัมพันธ์กฎหมายระเบียบข้อบังคับให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วกัน มีการทบทวน ปรับปรุง กฎระเบียบ ข้อบังคับให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม, มีความเท่าเทียมกันของการบังคับใช้กฎระเบียบข้อบังคับ 8) มีการรายงานผลการรับ จ่ายเงิน และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี เปิดเผยต่อสาธารณชน 9) มีการจัดทำจรรยาบรรณสำหรับข้าราชการ

จากการศึกษาในเชิงคุณภาพด้านการบริหารจัดการที่ดีโดยใช้กรณีศึกษาเรื่องมีระบบยกย่องเชิดชูผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรมดีเด่น เมื่อครั้งที่ยังไม่มีมีการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปฏิบัติงานในการให้บริการต่อประชาชนของข้าราชการหรือนักการเมืองท้องถิ่นเป็นไปในลักษณะเช้าชามเย็นชาม การให้บริการมีกระบวนการขั้นตอนมากและล่าช้า มีการเลือกปฏิบัติในลักษณะเล่นพรรคเล่นพวก ไม่มีการทำงานเชิงรุก การปฏิบัติงานหรือการให้บริการของท้องถิ่นตั้งรับอยู่แต่เฉพาะในสำนักงานหรือที่ทำการ ไม่มีบริการนอกพื้นที่ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น เข้าไม่ถึงข้อมูลข่าวสารของราชการไม่สามารถตรวจสอบการทำงานของท้องถิ่นได้ แต่เมื่อได้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีการกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีให้กับท้องถิ่นถือปฏิบัติ ผลกระทบที่เกิดขึ้นทำให้ประชาชนได้รับการให้บริการที่รวดเร็วเสมอภาคและเป็นธรรม มีการลดขั้นตอนการบริการ มีการตั้งศูนย์บริการร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนตามหลักเกณฑ์การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการท้องถิ่นและนักการเมืองท้องถิ่น มีความโปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้ ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตรวจสอบการทำงานของท้องถิ่นได้ ดังนั้นการใช้ระบบยกย่องเชิดชูผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรมดีเด่นทำให้ประชาชนรู้สึกได้ถึงการกระทำความดี ซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกงบ้านเมือง ไม่ใช้อำนาจในทางที่ผิด อยู่ในศีลธรรมอันดี เพื่อเป็นการให้ความสำคัญและเป็นกำลังใจให้กับคนที่มีคุณธรรมอันดี